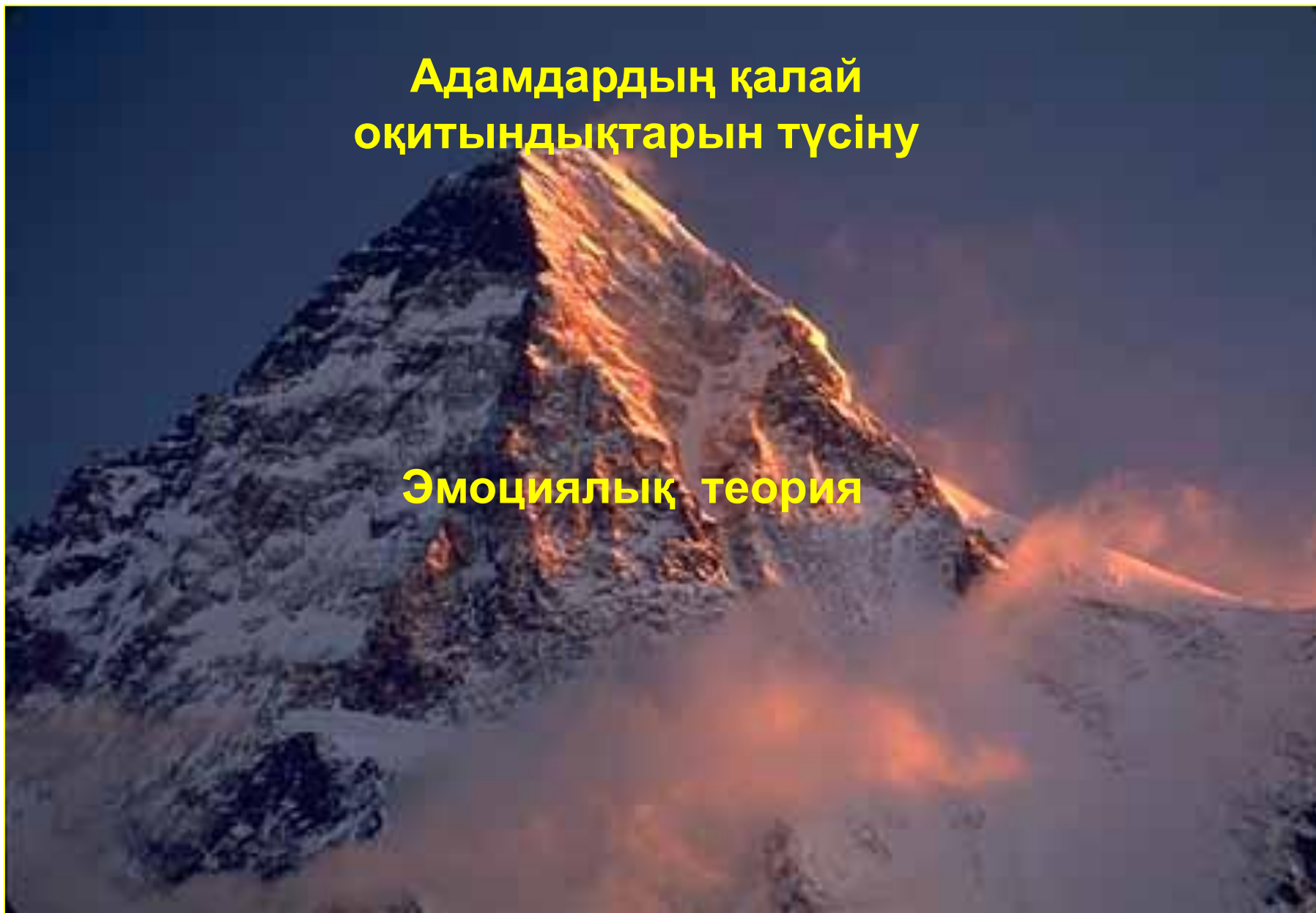

Оқу және ынталандыру

**Адамдардың қалай
оқитындықтарын түсіну**

Эмоциялық теория

Оқу - бұл:

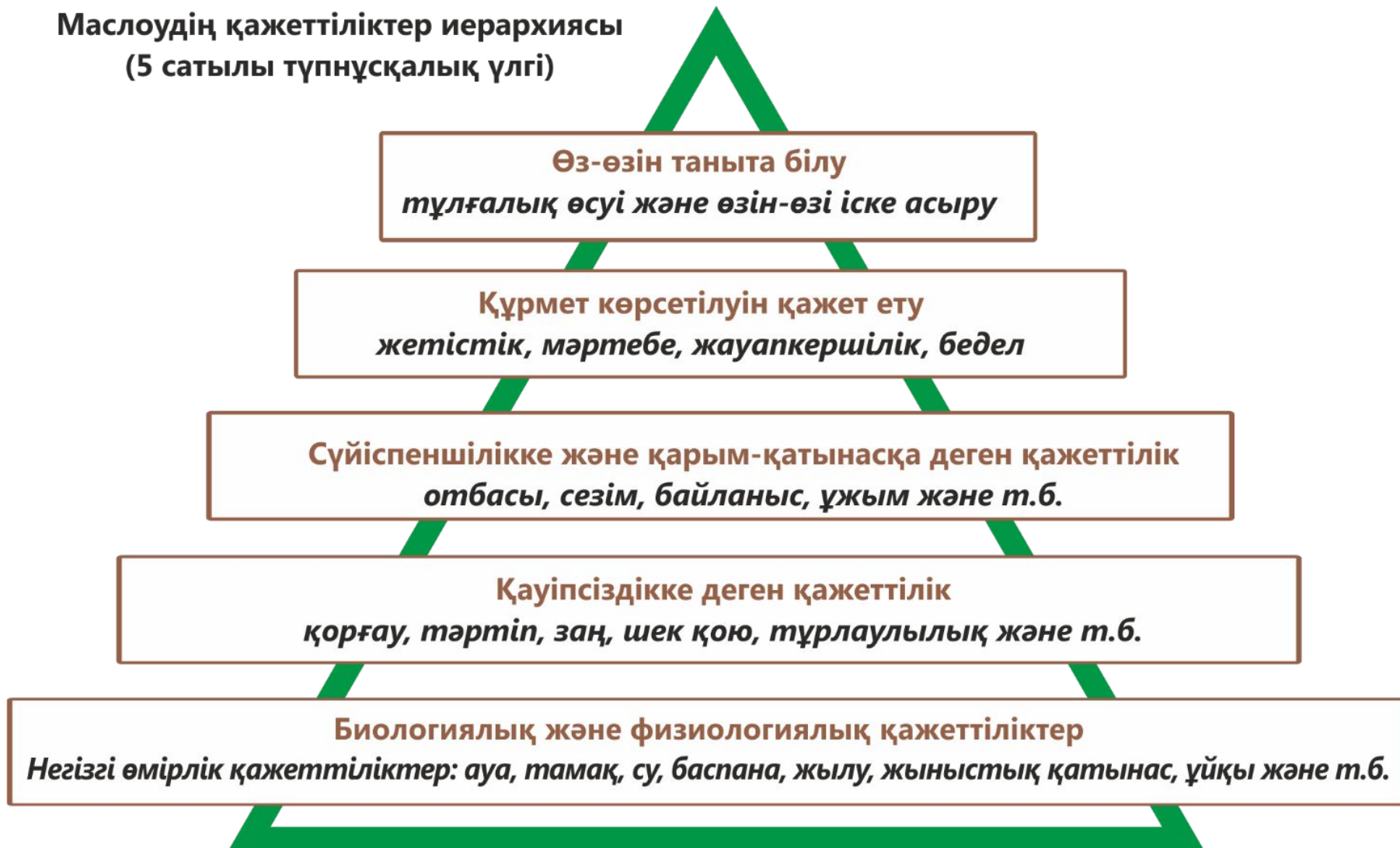
Адамның кез келген бір оқу мүмкіндігімен өзара әрекеттестік кезіндегі мінезін қалыптастыру үшін жинақталған бейімділік, өмірлік тәжірибе, әлеуметтік қатынастар, құндылықтар, пікірлер мен сенімдердің күрделі құрамы.

Ынталандыру (немесе уәж) дегеніміз не?

- Ынталандыру немесе уәж - бұл нақты мақсаты бар іс-әрекетке итермелеу үдерісі.
- Оқушылар не үшін мақсат қояды және оны іске асырады?

Маслоудің қажеттіліктер иерархиясы (5 сатылы түпнұсқалық үлгі)

Маслоудің қажеттіліктер иерархиясы (5 сатылы түпнұсқалық үлгі)

Өзіндік «МЕН»

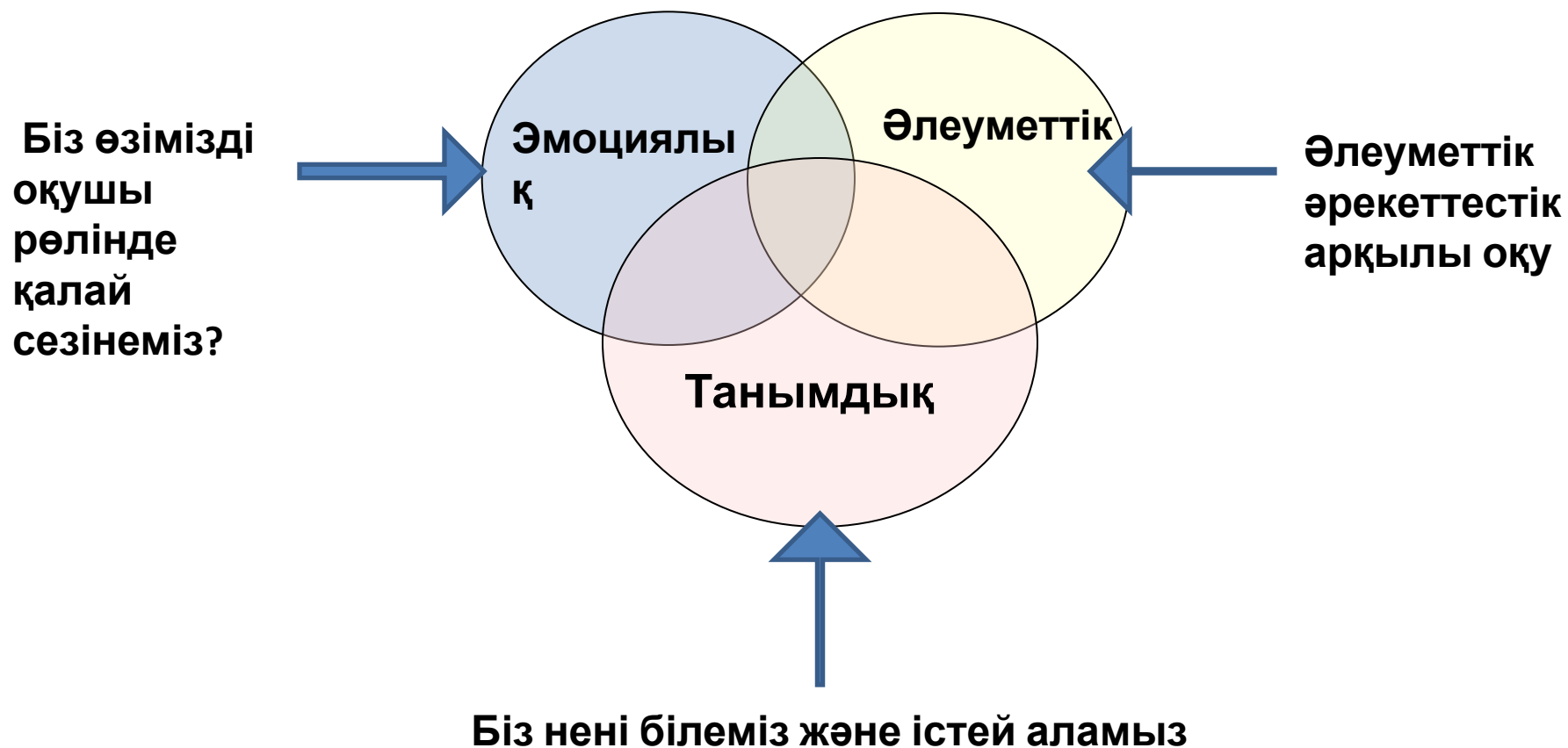
Өзіндік «Мен» тұжырымдамасы - айқындау

Мен кімін?

Мен қандай топқа жатамын?

Мен олармен қаншалықты үйлесемін?

Өзіндік «Мен» тұжырымдамасы төмендегілердің үйлесімінен тұрады

Өзіндік «Мен» тұжырымдамасы: Негізгі себептер

- **Өзін-өзі бағалау**
- **Өзін-өзі бақылау**

Өзін-өзі бағалау: Екі өлшем

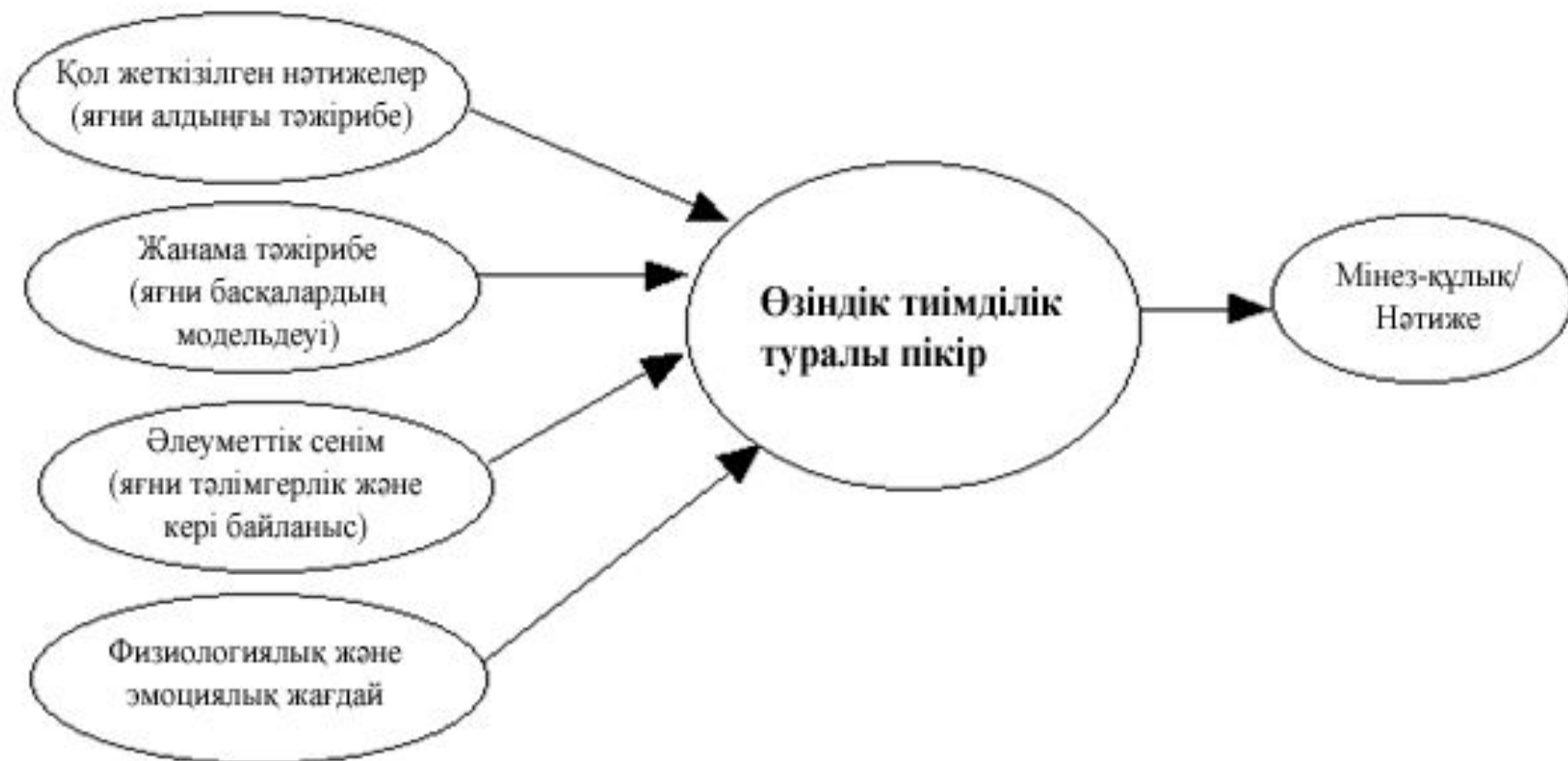
1. Құндылық өлшемі:

Мені қабылдай ма және бағалай ма?

2. Тиімділік негізіндегі өлшем

Мен нақты рөл үшін құзіретті және қабілетті болып саналамын ба?

Өзіндік тиімділік туралы ақпарат көздері

Өзін-өзі бақылау

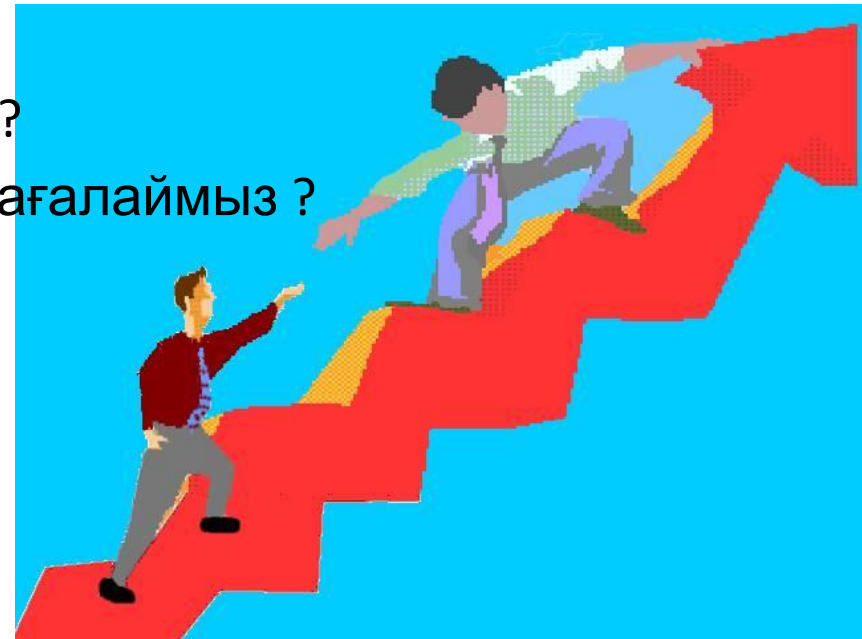
Өзіндік бағалауды тексеру және растау үшін кері байланысты іздеу.

Жауаптың бір бөлігі:

- Тамаша «МЕН»

- Біз қайда болғымыз келсе, мақсат сол жерде.

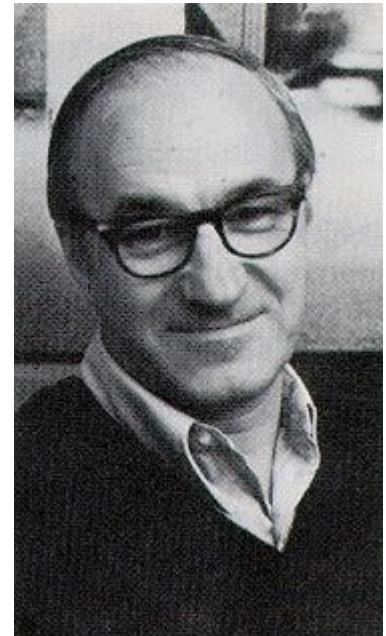
- Біз қандай мақсат қоямыз?
 - Біз қандай мақсаттарды бағалаймыз ?
 - Біз қандай мақсаттармен жұмыс істейміз?

- Кім болғымыз келетіндігімен байланысты мақсаттар.

Екінші бөлігі: нағыз МЕН

- Оқушылар өздерінің қалауларына кім ықпал етеді деп ойлайды?
- Өзіндік тиімділік (мақсаттарына жете ала ма?)
- Өзіндік тиімділікке ықпал етуші заттар:
 - Шеберлік тәжірибесі
 - Алмастырушы тәжірибе (үлгілер)
 - Сөзбен сендіру

Қазіргіден мұратқа жету қозғалысы

Көп оқушыларда олардың кім екендігі мен кім болғысы келетіндігінің арасында сәйкессіздік бар...

Бұл:

- оқушы өзін өзгерте аламын деп ойласа;
- өткен өмірі мен болашағы арасында байланыс жасай алса,

оны алға итермелеуі мүмкін.

Немесе

- оқушылар өздерін өзгерте алмаймыз деп ойласа;
- олар бар назарын бүгінгі күнге шоғырландырса, оларды күйретуі мүмкін.

Оқушылар неліктен өзгере аламыз немесе өзгере алмаймыз деп ойлайды?

- Мүмкіндікке сенім!
 - Ұлғаймалы = Сіздің мүмкіндіктеріңіз уақыт өткен сайын өзгереді.
 - Мәлімдік = Сіздің мүмкіндіктеріңіз туғанда анықталады.
- Мақсатқа жету мүмкіндігіне деген сенім.
 - Ұлғаймалы = Шеберліктің өсуі.
 - Мәлімдік = Көрсеткіштер.

Меңгеру немесе Көрсеткіш

- Меңгеруге бағытталған мақсаттар (Оң)
 - Оқушылар есепті меңгеруге жұмылдырылған
 - Сәтсіздіктер жақсартуға болатын әлсіз жерлерді айқындайды – бұл уәжді арттырады.
- Көрсеткіштерге қол жеткізуге бағытталған мақсаттар (Теріс)
 - Оқушылар көбінесе басқалардан артық болуға көңіл бөледі.
 - Оқушылар өздерінің сәтсіздіктері есеп шығарудағы қабілетсіздіктері ретінде қабылданады деп қорқады.

Неліктен біреулер есеп шығару дағдысын меңгеруге тырысады?

- Бір нәрсені шешуді үйрену - ішкі уәж болып табылады.
- **Ішкі уәж:** оның өзі қанағаттану сезімін беретіндіктен, бір нәрсені жасауға ниеттену.
- Не қанағаттану сезімін береді?
 - Қызығушылық
 - Құзыреттілік
 - Әуесқойлық
 - Дербестік

Ішкі уәжге залал келтіретін не нәрсе?

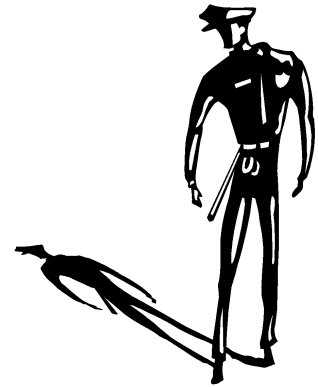
- Мадақтаудың жеткіліксіз болуы
- Қысым көрсету және мерзімді шектеу
- Бағалау және бақылау

Басты қағида: егер мұны жасауға сені біреу мәжбүрлесе бұл ішкі уәж емес, **СЫРТҚЫ** уәжге жатады.

Сыртқы уәждің жағымсыз
жағы неде?

Ол – СЫРТТАН
итермелеу.

Анықтау теориясы

Жетістік

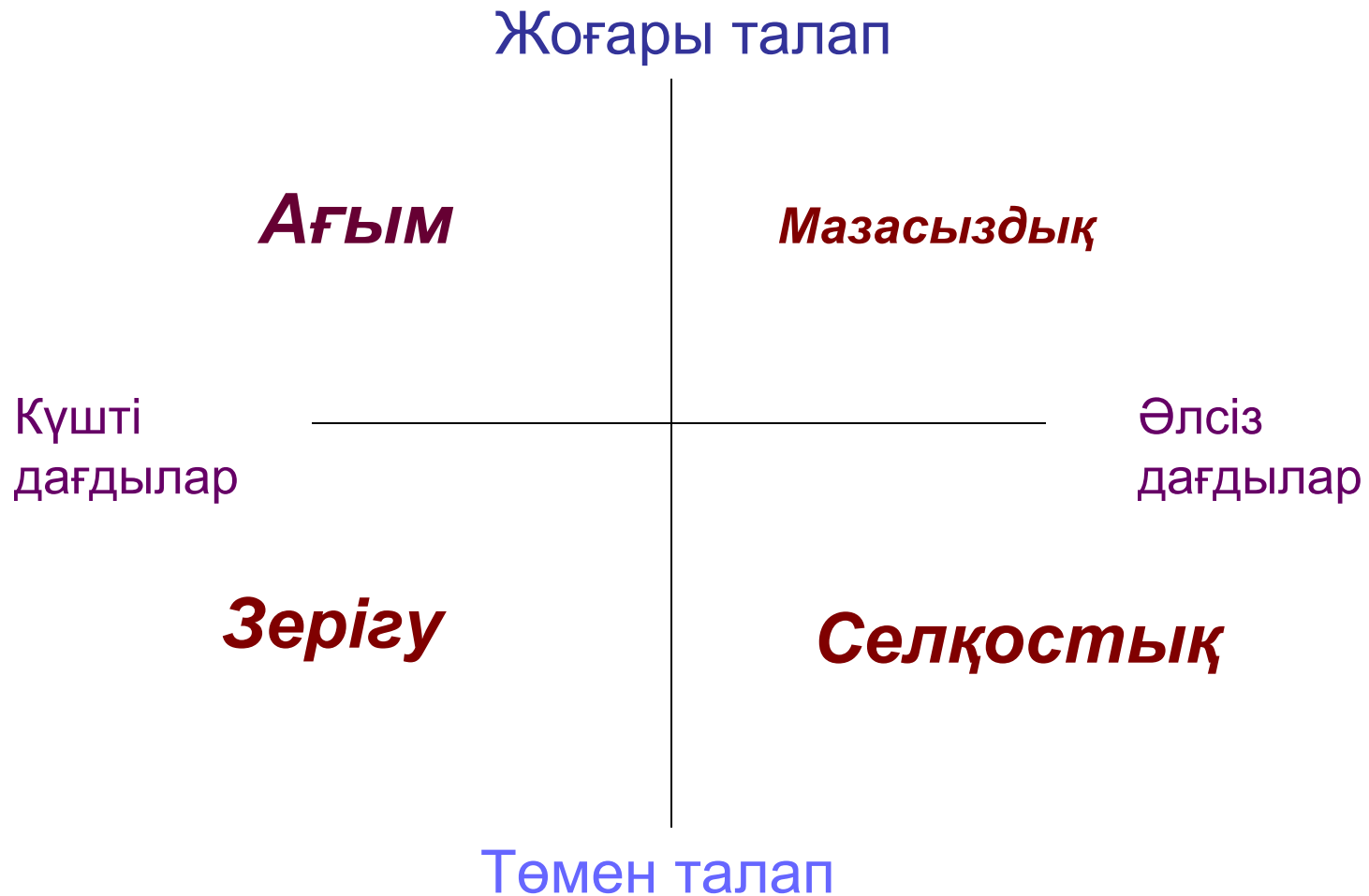
Сәтсіздік

Тәсіл	Себепті байланыс/ бақылау сызбасы	
	Ішкі	Сыртқы
	Мүмкіндіктің жоқтығы	Тапсырманың қиындығы
	Тырыспау шылық	Сәттілік немесе көмек

Жетістік

Сәтсіздік

Талап ету және оқу (Чиксентмихайи)

“Дарынды” болудан
қанағаттанушылықтың
қандай қаупі бар?

Тони Фолкнер келешегі зор ойыншылардың «*arte et labore*» немесе «шеберлік және ауыр еңбек» деген ежелден келе жатқан ұранды елемегендіктен, өз әлеуеттерін толық пайдаланбайтындығын, талантты адамдардың ауқымды жұмыстардан қашатындығын байқаған.

Проблема?

Британдық футбол мәдениеті “жұлдызды футболист қалыптаспайды, жұлдыз болып туады” дейді. Егер сізге «орасан дарыныңыз бар» десе, жаттығудың қаншалықты қажеті бар? Кез келген жағдайда жаттығудың нәтижесі сіздің ұлы емес, тек жақсы екендігіңізді көрсетеді.

Бәрінен жаманы – өзін-өзі төмен
бағалау.

Университеттердің 63 пайызы оқушылардың психологиялық проблемаларының артып келе жатқандығын мәлімдейді.

(Университет қауымдастығы және Колледж кеңесі)

Ұлыбританияда 15 және 24 жас аралығындағы өлім оқиғаларының арасында өзіне-өзі қол жұмсау жазатайым оқиғалардан кейінгі екінші орында. Өздеріне қол жұмсаған жастардың 56 пайызы жұмыссыз немесе оқуда проблемалары болған жастар.

(Самаритянин, Ұлыбритания)

Оқушылардың образдары

Өткен аптада сіз төмендегі оқушылардың кейбіреуімен кездестіңіз бе?

Қорғанушы Дейв

Дәрменсіз Ханна

Өте сақ Салли

Көңілі тоқ Сэм

Мазасыз Альма

Ұтылып үйреніңіз, әйтпесе
оқып-үйренуде ұтыласыз.

